

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΠΡΑΞΗ: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ / ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Φορέας Υλοποίησης : Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

Παραδοτέο: Π2δ1

Υπεύθυνοι παραδοτέου: Θ. Ρουσουλιώτη, Β. Παναγιωτίδου

Όνομα ερευνητή/ερευνήτριας: Κοκκινίδου Μαρίνα

Περιεχόμενο έργου: Κριτικός σχολιασμός, πιλοτική εφαρμογή και βελτιωτικές παρεμβάσεις στο μοντέλο διδακτικής πρότασης για το επίπεδο Γ1.

Όνομα ερευνητή/ερευνήτριας: Φίστα Γλυκερία

Περιεχόμενο έργου: Σχεδιασμός μοντέλου διδακτικής πρότασης για το επίπεδο Γ1.

Διδακτική πρόταση για το Γ1 επίπεδο

Αναγνώριση ταυτότητας: Βιογραφικό Σημείωμα και Συνοδευτική Επιστολή

1. Παρουσιάζω τον εαυτό μου

Επίπεδο

Γ1 - Ικανός χρήστης¹ (Συμβούλιο της Ευρώπης 2008)

Ομάδα στόχος

Ενήλικοι σπουδαστές της ελληνικής από διάφορες χώρες προέλευσης, προχωρημένης ελληνομάθειας

Μέθοδος

Το σχέδιο μαθήματος βασίζεται κυρίως στην επικοινωνιακή προσέγγιση με συζητήσεις και δραστηριότητες που προσομοιώνουν πραγματικές επικοινωνιακές περιστάσεις (ενδεικτικά Hymes 1972, Χαραλαμπίδης 1999, Canale & Swain 1980, Μήτσης 2004).

Διδακταλίας -

Θεωρητικό πλαίσιο

Ενδεικτική διάρκεια

2 διδακτικές ώρες

Θεματική ενότητα

Αναγνώριση και παρουσίαση στοιχείων ταυτότητας

Επικοινωνιακή

Συστάσεις, χαιρετισμοί, παρουσίαση ταυτότητας, συνομιλία σε φιλικό

περίσταση

περιβάλλον ή/ και σε επίσημη κοινωνική περίσταση στον προσωπικό,

¹ Το αρσενικό γένος χρησιμοποιείται στην παρούσα εργασία σε όλες τις περιπτώσεις αποκλειστικά και μόνο για λόγους οικονομίας.

Γενικοί διδακτικοί στόχοι / ανάπτυξη γενικών ικανοτήτων	δημόσιο ή επαγγελματικό βίο. Οι σπουδαστές πρέπει να είναι ικανοί να χαιρετούν, να συστήνονται και να παρουσιάζουν τον εαυτό τους σε φιλικό περιβάλλον ή/ και σε επίσημη κοινωνική κατάσταση στον προσωπικό, δημόσιο ή επαγγελματικό βίο. Οι σπουδαστές πρέπει να είναι ικανοί • να χαιρετούν, να συστήνουν, να παρουσιάζουν τον εαυτό τους και να συνομιλούν σε φιλικό/ανεπίσημο/οικείο αλλά και σε επίσημο ύφος μιλώντας για την καταγωγή, τις σπουδές τους, την επαγγελματική τους εμπειρία, τις δεξιότητες, τα χόμπι, τις προτιμήσεις τους κτλ. με τον κατάλληλο βαθμό τυπικότητας ή οικειότητας ανάλογα με την περίπτωση, • να κατανοούν ανάλογες παρουσιάσεις, να δίνουν και να ζητούν πληροφορίες ή διευκρινίσεις σε οικείο ή επίσημο ύφος.
Ειδικοί διδακτικοί στόχοι/ ανάπτυξη επικοινωνιακών ικανοτήτων	Λεξιλόγιο: Να κατανοούν και να χρησιμοποιούν με ευχέρεια λεξιλόγιο σχετικό με την παρουσίαση στοιχείων ταυτότητας και να έχουν επίγνωση των διαφορών των επιλογών ανάμεσα στο επίσημο και το ανεπίσημο ύφος σε επίπεδο λεξιλογίου και εκφράσεων. Μορφολογία και σύνταξη: Να κατανοούν και να χρησιμοποιούν γλωσσικά στοιχεία και δομές επιπέδου Γ1². Παραγωγή προφορικού λόγου Ενσωμάτωση δεξιοτήτων: κατανόηση προφορικού λόγου, κατανόηση και παραγωγή γραπτού λόγου
Γλωσσικές δεξιότητες	
Πηγές/ κείμενα που χρησιμοποιούνται στο μάθημα Τρόπος εργασίας Διδακτικά μέσα Φύλλα εργασίας	Κατάλογοι λέξεων και φράσεων σχετικών με την παρουσίαση ταυτότητας προετοιμασμένα από τον διδάσκοντα Συζήτηση με όλη την τάξη, εργασία σε ομάδες Η/Υ με πρόσβαση στο διαδίκτυο, βιντεοπροβολέας, φύλλα εργασίας Φύλλο 1 και 2: λεξιλόγιο και εκφράσεις υψηλής συχνότητας που σχετίζονται με την παρουσίαση των στοιχείων ταυτότητας Φύλλο 3: εννοιολογικός χάρτης για τα περιεχόμενα ενός βιογραφικού σημειώματος, όλα προετοιμασμένα από τον διδάσκοντα³
Πορεία μαθήματος	

Ως **εισαγωγή** γίνεται μια αρχική συζήτηση στην τάξη για το πότε ενδείκνυται ή επιβάλλεται να παρουσιάσουμε τον εαυτό μας σε ανεπίσημο/φιλικό περιβάλλον και σε επίσημες περιστάσεις (π.χ. όταν γνωρίζουμε έναν καινούριο φίλο/ συμφοιτητή κτλ, όταν μπαίνουμε για πρώτη φορά σε μια ομάδα όπως π.χ. μια τάξη, όταν δίνουμε μια συνέντευξη για δουλειά ή σε προφορικές εξετάσεις πιστοποίησης γλωσσομάθειας κτλ) με σκοπό την ενεργοποίηση προϋπάρχουσας γνώσης. Στο σημείο αυτό μπορούν να ανιχνευθούν οι διαφορετικές πρακτικές στις διαφορετικές χώρες προέλευσης των σπουδαστών, να συζητηθούν οι εμπειρίες των σπουδαστών και να σημειωθούν ομοιότητες και διαφορές, ενισχύοντας τη διαπολιτισμική διάσταση του μαθήματος⁴.

Με τη βοήθεια του φύλλου εργασίας 1 (περιέχει λεξιλόγιο και συχνές εκφράσεις που σχετίζονται με την αυτοπαρουσίαση και μπορεί να προβάλλεται ταυτόχρονα από τον προβολέα της τάξης, εφόσον υπάρχει τέτοια δυνατότητα) οι σπουδαστές καλούνται να παρουσιάσουν τον εαυτό τους. Χωρίζονται σε δύο ομάδες και οι σπουδαστές της πρώτης ομάδας καλούνται να φανταστούν ότι είναι η πρώτη μέρα τους στην τάξη των Ελληνικών

² Βλ. Αντωνοπούλου κ.ά. 2013: 245 κ.ε. και Καπουρκατσίδου κ.ά. 2014.

³ Παρατίθενται όπου είναι απαραίτητο μετά την «Πορεία μαθήματος» του κάθε σχεδίου εργασίας.

⁴ Βλ. ενδεικτικά Byram κ.ά. 2002, Ντίνας 2004.

και άρα πρέπει να παρουσιάσουν τον εαυτό τους στους καινούριους τους συμμαθητές, ενώ της δεύτερης να φανταστούν ότι παρουσιάζουν τον εαυτό τους στον εξεταστή προφορικών εξετάσεων πιστοποίησης γλωσσομάθειας. Το ύφος της παρουσίασης είναι σχετικά οικείο και ανεπίσημο για την πρώτη ομάδα και πιο επίσημο για τη δεύτερη, ενώ υπάρχει η προτροπή από τον διδάσκοντα προς τους σπουδαστές να παρατηρήσουν τις διαφορετικές λεξιλογικές επιλογές στην κάθε μια περίπτωση.

Οι σπουδαστές έπειτα χωρίζονται σε ομάδες και τους δίνεται το 2^ο φύλλο εργασίας στο οποίο υπάρχει ένας κατάλογος με λέξεις και φράσεις (που αφορούν το ίδιο θέμα) σε επίσημο ύφος και καλούνται να βρουν τις λεξιλογικές επιλογές που είναι κατάλληλες για να μιλήσουν με τους φίλους ή τους συμμαθητές τους (οικείο, ανεπίσημο ύφος). Παρουσιάζεται επίσης στους μαθητές ένας εννοιολογικός χάρτης ο οποίος αποτελεί μια οπτική απεικόνιση των όσων ειπώθηκαν (φύλλο εργασίας 3 –μπορεί να δοθεί στους σπουδαστές ή/και να προβληθεί στην τάξη), τα οποία είναι και οι πληροφορίες που συμπεριλαμβάνονται σε ένα βιογραφικό σημείωμα, ώστε να χρησιμοποιηθεί ως αναφορά.

Τέλος για την **εμπέδωση** όλων των παραπάνω οι σπουδαστές χωρίζονται ανά δύο και παίζουν τα παρακάτω παιχνίδια ρόλων:

Παιχνίδια ρόλων

α) Παρουσιάζουν τον εαυτό τους σε έναν φίλο/μία φίλη που γνώρισαν πρόσφατα στα κανάλια κοινωνικής δικτύωσης και τον/την συναντούν για πρώτη φορά ή

β) Παρουσιάζουν τον εαυτό τους στον υπεύθυνο προσωπικού μιας εταιρείας για μια θέση εργασίας που βρήκαν στο διαδίκτυο.

Στο σημείο αυτό παροτρύνονται οι σπουδαστές να σκεφτούν και να προσαρμόσουν τις γλωσσικές επιλογές τους στο αντίστοιχο επικοινωνιακό και κοινωνικό πλαίσιο, ώστε να οικοδομήσουν την ανάλογη φιλική ή επίσημη και τυπική κοινωνική σχέση.

Φύλλο Εργασίας 1:

Παρουσιάζω τον εαυτό μου

Προσωπικά στοιχεία	Σπουδές	Εργασία
▪ Είμαι ο/η... ▪ Ονομάζομαι... ▪ Το όνομά μου είναι... ▪ Με λένε... ▪ Η χώρα μου είναι... ▪ Κατάγομαι από... ▪ Γεννήθηκα...	▪ Αποφοίτησα... ▪ Έχω πτυχίο... ▪ Τελείωσα το... ▪ Συνέχισα τις σπουδές μου.. ▪ Σταμάτησα τις σπουδές μου... ▪ Δεν ολοκλήρωσα τις σπουδές μου ... ▪ Ολοκλήρωσα τις σπουδές μου...	▪ Εργάζομαι / Εργάστηκα... ▪ Δουλεύω / Δούλεψα ▪ Απασχολούμαι σε ... ▪ Απασχολήθηκα σε ... ▪ Είμαι άνεργος εδώ και ... ▪ Είμαι στο ταμείο ανεργίας από ...έως

Γλώσσες	Δεξιότητες	Δραστηριότητες	Οργανωτικές δεξιότητες	Ενδιαφέροντα
Γνωρίζω άριστα / πολύ καλά / μέτρια / καλά π.χ. αγγλικά, ρωσικά Τα [...] είναι η μητρική μου γλώσσα...	Έχω γνώσεις πληροφορικής ...	Προσέφερα εθελοντική εργασία στο...	Είμαι μέλος στον σύλλογο...	Μου αρέσει η ζωγραφική... Παίζω σκάκι... Ασχολούμαι με τη φωτογραφία...

Φύλλο Εργασίας 2:

Συμπληρώνω τον πίνακα:

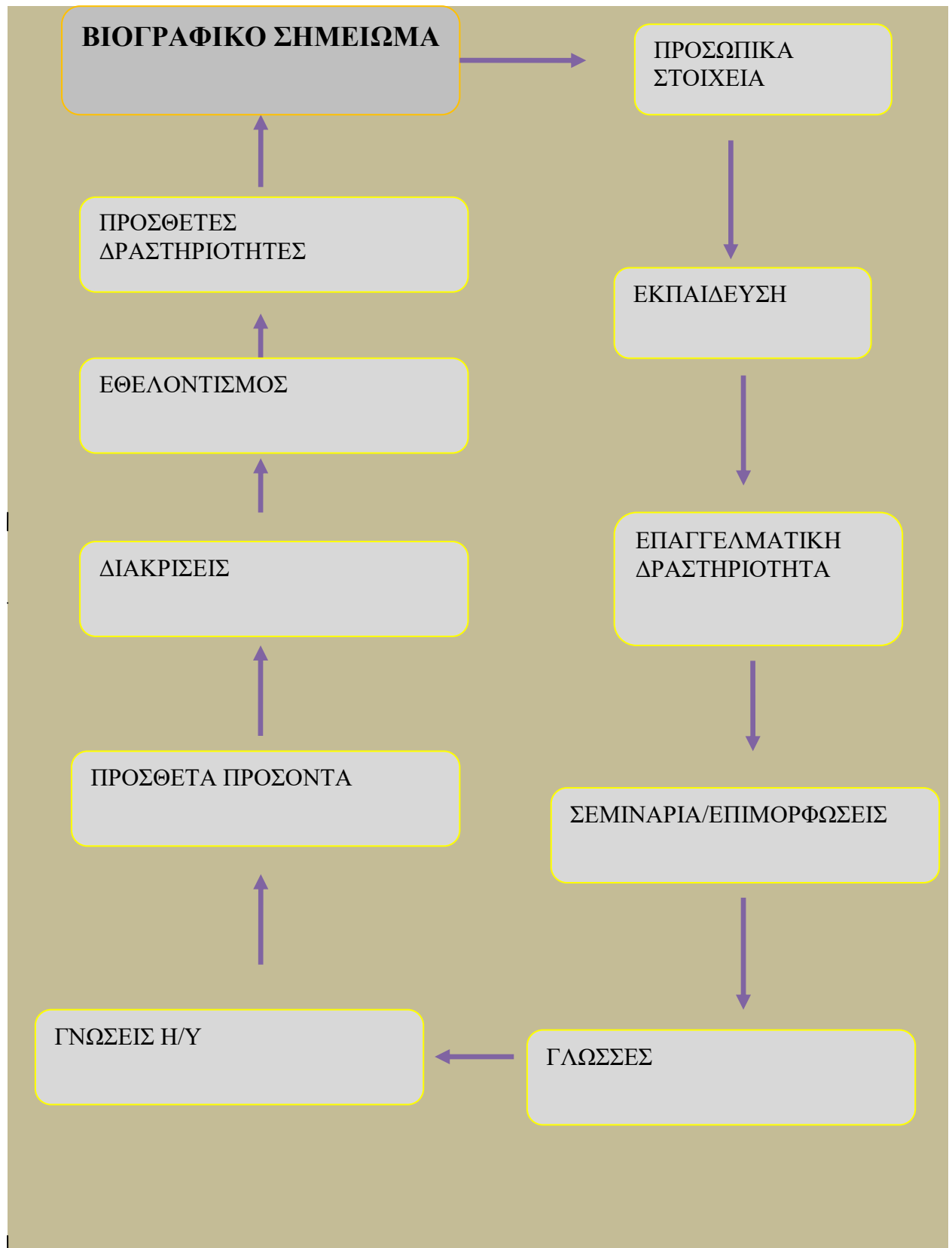
Ανεπίσημο λεξιλόγιο	Επίσημο λεξιλόγιο
▪ όνομα ▪ επίθετο ▪	▪ όνομα ▪ επώνυμο ▪ πατρώνυμο ▪ μητρώνυμο ▪ έγγαμος ▪ διαζευγμένος [εν διαστάσει, σε διάσταση] ▪ άρρεν/θήλυ ▪ ονομάζομαι/λέγομαι ▪ αποκτώ/απέκτησα το πτυχίο... ▪ ολοκλήρωσα τις σπουδές μου... ▪ δεν ολοκλήρωσα τις σπουδές μου... ▪ διαθέτω τα εξής πιστοποιητικά σπουδών ... ▪ εργάζομαι με μειωμένο ωράριο ▪ μερική απασχόληση/προσωρινή απασχόληση/πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης... ▪ προσλήφθηκα... ▪ απολύθηκα

Ενδεικτικές λύσεις 2^{ου} φύλλου εργασίας

Ανεπίσημο λεξιλόγιο	Επίσημο λεξιλόγιο
▪ όνομα ▪ επίθετο ▪ όνομα πατέρα ▪ όνομα μητέρας ▪ παντρεμένος ▪ χωρισμένος ▪ άντρας/γυναίκα ▪ το όνομά μου/με λένε... ▪ παίρνω/πήρα το πτυχίο... ▪ τελείωσα τις σπουδές μου... ▪ σταμάτησα τις σπουδές μου... ▪ δουλεύω λίγες ώρες... ▪ δουλεύω με κανονικό ωράριο... ▪ με πήραν στη δουλειά... ▪ βρήκα δουλειά... ▪ έχασα τη δουλειά μου...	▪ όνομα ▪ επώνυμο ▪ πατρώνυμο ▪ μητρώνυμο ▪ έγγαμος ▪ διαζευγμένος [εν διαστάσει, σε διάσταση] ▪ άρρεν/θήλυ ▪ ονομάζομαι/λέγομαι ▪ αποκτώ/απέκτησα το πτυχίο... ▪ ολοκλήρωσα τις σπουδές μου... ▪ δεν ολοκλήρωσα τις σπουδές μου... ▪ διαθέτω τα εξής πιστοποιητικά σπουδών ... ▪ εργάζομαι με μειωμένο ωράριο ▪ μερική απασχόληση/προσωρινή απασχόληση/πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης... ▪ προσλήφθηκα... ▪ απολύθηκα

Φύλλο Εργασίας 3: Εννοιολογικός χάρτης

Τι περιέχει ένα βιογραφικό σημείωμα

2. Αναζήτηση εργασίας - Ένα ελκυστικό βιογραφικό σημείωμα

Επίπεδο Ομάδα στόχος	Γ1 - Ικανός χρήστης (Συμβούλιο της Ευρώπης 2008) Ενήλικοι σπουδαστές της ελληνικής από διάφορες χώρες προέλευσης, προχωρημένης ελληνομάθειας
Μέθοδος διδασκαλίας - Θεωρητικό πλαίσιο	Το σχέδιο μαθήματος βασίζεται στην επικοινωνιακή προσέγγιση (ενδεικτικά Hymes 1972, Canale & Swain 1980, Μήτσης 2004) σε συνδυασμό με πρακτικές πολυγραμματισμών (The New London Group 1996, Kalantzis & Cope 2001, Cope & Kalantzis 2009) και κριτικού γραμματισμού (Shor 1999, Baynham 2002) μέσα από πολυτροπικά κείμενα (Χοντολίδου 1999, Κουτσογιάννης 2011).
Ενδεικτική διάρκεια Θεματική ενότητα Επικοινωνιακή περίσταση Γενικοί διδακτικοί στόχοι / ανάπτυξη γενικών ικανοτήτων	4 διδακτικές ώρες Εργασία Ενημέρωση από το διαδίκτυο και ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων για θέματα εργασίας Οι σπουδαστές πρέπει να είναι ικανοί να κατανοούν σε βάθος και κριτικά πληροφορίες σε σχέση με τον επαγγελματικό βίο και να συζητούν γι' αυτές, ανταλλάσσοντας πληροφορίες και απόψεις. Οι σπουδαστές πρέπει να είναι ικανοί • να κατανοούν έναν προφορικό διάλογο μιας συνέντευξης μεταξύ φυσικών ομιλητών από το διαδίκτυο για ένα σχετικά ειδικευμένο θέμα όπως οι οδηγίες για τη σύνταξη ενός βιογραφικού, • να κατανοούν και να αξιοποιούν πέρα από τη γλώσσα και τους άλλους σημειωτικούς πόρους ενός κειμένου (εικόνα, λογότυπο κτλ.) και να εξάγουν πληροφορίες από αυτούς συνδυάζοντάς τους, • να λειτουργούν κριτικά απέναντι σε πολυτροπικά κείμενα και να συζητούν γι' αυτά κατανοώντας τις ρητές ή υπόρρητες ιδεολογίες τους και διερευνώντας τις κοινωνικές πρακτικές που αυτά εμπεριέχουν, • να λαμβάνουν μέρος σε συζήτηση παρουσιάζοντας την άποψή τους συγκροτημένα υποστηρίζοντας ή αντικρούοντας επιχειρήματα, να εκφράζουν συμφωνία ή/και διαφωνία, • να ζητούν και να δίνουν συμβουλές, πληροφορίες, διευκρινίσεις.
Ειδικοί διδακτικοί στόχοι/ ανάπτυξη επικοινωνιακών ικανοτήτων	Λεξιλόγιο: Να κατανοούν και να χρησιμοποιούν λεξιλόγιο σχετικό με την αναζήτηση εργασίας και τη σύνταξη βιογραφικού σημειώματος, παράγωγα, συνώνυμα και αντώνυμα. Μορφολογία και σύνταξη: Να εξοικειωθούν με τη χρήση των δικατάληκτων επιθέτων σε -ης, -ες, καθώς και με τη συμφωνία επιθέτου-ουσιαστικού.
Γλωσσικές δεξιότητες	Κατανόηση προφορικού λόγου Ενσωμάτωση δεξιοτήτων: παραγωγή προφορικού λόγου, κατανόηση και παραγωγή γραπτού λόγου
Πηγές/ κείμενα που χρησιμοποιούνται στο μάθημα Τρόπος εργασίας Διδακτικά μέσα Φύλλα εργασίας	Randstad Hellas, «Πώς θα φτιάξετε ένα ελκυστικό βιογραφικό σημείωμα», ηλ. δ/ση http://www.youtube.com/watch?v=G5V7Z2a_pRw (προφορική συνέντευξη: βίντεο στο διαδίκτυο, ημερ. πρόσβασης 18.6.2015) εργασία σε ομάδες, συζήτηση με όλη την τάξη, ατομική εργασία Η/Υ με πρόσβαση στο διαδίκτυο, βιντεοπροβολέας, φύλλα εργασίας Φύλλο 1 και 2 με ασκήσεις λεξιλογίου σε σχέση με το βιογραφικό σημείωμα και τα δύο προετοιμασμένα από τον διδάσκοντα

Πορεία μαθήματος

Εισαγωγή, προθέρμανση

Γίνεται στην τάξη συζήτηση με καταιγισμό ιδεών για το πώς φαντάζονται οι σπουδαστές ότι πρέπει να είναι ένα σωστό και ελκυστικό βιογραφικό σημείωμα και σημειώνονται στον πίνακα κάποια χαρακτηριστικά του (ενεργοποίηση προϋπάρχουσας γνώσης, προετοιμασία για κατανόηση προφορικού λόγου, παρουσίαση λεξιλογίου σχετικού με το θέμα) και στη συνέχεια δίνεται άσκηση αντιστοίχισης λέξεων που σχετίζονται με το θέμα του βιογραφικού (φύλλο 1).

Ακρόαση κειμένου - Εξαγωγή πληροφοριών

Χωρίζονται οι φοιτητές σε ομάδες των τριών ή τεσσάρων ατόμων και στη συνέχεια προβάλλεται από τον βιντεοπροβολέα μια προφορική συνέντευξη από το διαδίκτυο με τίτλο «Πώς θα φτιάξετε ένα ελκυστικό βιογραφικό σημείωμα»⁵. Το κείμενο είναι πολυτροπικό (εμπεριέχει λόγο, εικόνα, σύμβολα π.χ. λογότυπο, φωτογραφίες, μουσική). Ζητείται από τις ομάδες να σημειώσουν τις πληροφορίες που δίνει το κείμενο σε σχέση με τη σύνταξη ενός βιογραφικού σημειώματος. Ενδεικτικά αυτές μπορεί να είναι:

Χαρακτηριστικά ενός ελκυστικού βιογραφικού	Συμβουλές για τη σύνταξη βιογραφικού
▪ Συνοπτικό ▪ Σωστή χρήση της γλώσσας ▪ Χωρίς ορθογραφικά λάθη ▪ Συνοδευτική επιστολή ▪ Συστατική επιστολή	▪ Αληθή στοιχεία ▪ Προσοχή στα απαραίτητα προσόντα που απαιτούνται για τη θέση εργασίας ▪ Δομή βιογραφικού ▪ Επιλογή γλώσσας (π.χ. αγγλικά)

Ζητείται από τις ομάδες να παρουσιάσουν τις σημειώσεις τους στην ολομέλεια της τάξης και στη συνέχεια τις συγκρίνουν με τα χαρακτηριστικά που είχαν σημειωθεί στον πίνακα κατά τη διάρκεια της αρχικής συζήτησης.

Έπειτα καλούνται οι σπουδαστές να δουν και να ακούσουν άλλη μια φορά το κείμενο και να σημειώσουν τι άλλο εκτός από προφορικό λόγο περιέχει το κείμενο (δηλαδή τους σημειωτικούς πόρους του κειμένου).

Πιθανές επιλογές:

Σημειωτικοί πόροι
Ομιλία (λεκτικό μέρος), σύμβολα (λογότυπο), φωτογραφίες, μουσική

Στη συνέχεια, ζητείται από τους σπουδαστές να εκφράσουν την άποψή τους για τη σημασία των σημειωτικών πόρων του κειμένου στη δημιουργία νοήματος (κριτική προσέγγιση). Ερωτήσεις που θα μπορούσαν να διευκολύνουν τη συζήτηση είναι:

- Γιατί μπαίνει το λογότυπο στην αρχή, κατά τη διάρκεια και στο τέλος του βίντεο;
- Τι δείχνουν τα διάφορα πλάνα (εκτός από αυτά που δείχνουν την ομιλήτρια); Γιατί υπάρχουν κατά τη γνώμη σας;
- Τι λέει η λεζάντα, γιατί εμφανίζεται;
- Όλα τα παραπάνω κάνουν πιο αποτελεσματικό το κείμενο που ακούτε; Αν ναι γιατί;

⁵ http://www.youtube.com/watch?v=G5V7Z2a_pRw (ημερ. προσβ. 18.6.2015)

Έπειτα παροτρύνονται οι σπουδαστές να εμβαθύνουν περισσότερο και να συζητήσουν σε σχέση με το βίντεο για τις κοινωνικές πρακτικές που αυτό εμπεριέχει (κριτική προσέγγιση κειμένου, αναγνώριση και ανάλυση των τρόπων κατασκευής των νοημάτων του).

Ενδεικτικές ερωτήσεις που θα μπορούσαν να διευκολύνουν τη συζήτηση είναι:

- Ποιοι επέλεξαν να παρουσιαστεί αυτό το θέμα στο διαδίκτυο και γιατί;
- Σε ποιους απευθύνεται; Προσδιορίζει κάποια χαρακτηριστικά π.χ. φύλου ή ηλικίας;
- Ποιο λεξιλόγιο επιλέγει η ομιλήτρια και πώς θα το χαρακτηρίζατε σε σχέση με την περίπτωση επικοινωνίας;
- Είναι πειστική η ομιλήτρια για την αποτελεσματικότητα των απόψεών της για το θέμα μας; Γιατί; (εδώ γίνεται σχολιασμός του τρόπου που μιλάει, των λεξιλογικών επιλογών που κάνει αλλά και της γλώσσας τους σώματος, του τόνου της φωνής δηλαδή των παραγλωσσικών στοιχείων που εμπλουτίζουν το λεκτικό μήνυμα)⁶
- Παίζει ρόλο ο χώρος στον οποίο βρίσκεται η ομιλήτρια; (βρίσκεται σε γραφείο εταιρείας) Αν ναι γιατί; Θα ήταν το ίδιο πειστική αν έδινε συνέντευξη σε κάποιον άλλο χώρο (π.χ. στο σπίτι της ή στην αγορά); ή φορώντας διαφορετικά ρούχα;
- Ποιος πιστεύετε ότι είναι ο ρόλος των εικόνων, των διαφορετικών λήψεων, των λογότυπων (δηλ. των οπτικών στοιχείων) που εμφανίζονται ταυτόχρονα με το προφορικό κείμενο και ποια η σχέση τους με τα γλωσσικά στοιχεία;
- Ποιο κοινωνικό θέμα παρουσιάζεται μέσα από το κείμενο;
- Πιστεύετε ότι είναι εύκολο να βρει κάποιος εργασία στη σημερινή ελληνική πραγματικότητα; Πώς είναι η κατάσταση στη χώρα σας σε σχέση με αυτό το θέμα; Ποια είναι τα προβλήματα εκεί; Υπάρχουν ομοιότητες ή διαφορές; Ποιες; Μπορείτε να διηγηθείτε κάποια εμπειρία σας; (διαπολιτισμική διάσταση).
- Γιατί πιστεύετε ότι ανέβηκε αυτό το βίντεο στο διαδίκτυο; Ποιανού τα συμφέροντα εξυπηρετεί; (εδώ σχολιάζεται η πρακτική εταιρειών να κάνουν διαφήμιση προσφέροντας ταυτόχρονα και βοήθεια στο κοινό, ισχυροποιώντας έτσι το μήνυμα και βέβαια το κύρος τους)

Εμπλουτισμός λεξιλογίου:

Στη συνέχεια, δίνονται λέξεις-κλειδιά του κειμένου (φύλλο 2) που αναφέρονται στο βιογραφικό σημείωμα και καλούνται οι σπουδαστές να δώσουν παράγωγα, συνώνυμα και αν υπάρχουν αντώνυμα των λέξεων αυτών (η δραστηριότητα μπορεί να δοθεί και ως εργασία στο σπίτι, ανάλογα με τον διαθέσιμο χρόνο διδασκαλίας) για τον εμπλουτισμό του λεξιλογίου τους.

Ενδεικτικές επιλογές λέξεων μπορεί να είναι οι παρακάτω:

Εξηγώ τις παρακάτω λέξεις. Βρίσκω συνώνυμα, αντώνυμα και παράγωγα (εφόσον υπάρχουν)
πληροφόρηση, δομή, εγρήγορση, εργοδότης, στοιχείο
αληθές, συνοπτικό, κατάλληλη, μονολεκτικό, ελκυστικό
αναφέρω, προμηθεύω, συντάσσω, προσαρμόζω, επικοινωνώ

⁶ Βλ. και Πολίτης 2001, Κοκκινίδου 2014.

Επίσης, ζητείται από τους σπουδαστές να βρουν στο κείμενο επίθετα σε **-ής,-ές**, να βρουν τη λέξη την οποία προσδιορίζουν και να αναφέρουν κι άλλα επίθετα σε **-ής-ές** ή **-ης,-ες** που γνωρίζουν.

Τέλος, για την **εμπέδωση** των παραπάνω οι σπουδαστές παίζουν ένα παιχνίδι ρόλων συνδυάζοντας τις γνώσεις που απέκτησαν σε διαφορετικό επικοινωνιακό πλαίσιο.

Παιχνίδι ρόλων:

Ρόλος Α: Μόλις αποφοιτήσατε και τώρα θέλετε να δουλέψετε. Προβληματίζεστε όμως για το τι πρέπει να κάνετε για να βρείτε δουλειά και έχετε άγχος διότι δεν έχετε συντάξει ποτέ μέχρι τώρα βιογραφικό σημείωμα. Γι' αυτόν τον λόγο ζητάτε από τον φίλο/ τη φίλη σας που ήδη δουλεύει σε μια εταιρεία να σας βοηθήσει.

Ρόλος Β: Ο φίλος/ η φίλη σας μόλις πήρε πτυχίο και τώρα θέλει να βρει δουλειά αλλά δεν ξέρει τι πρέπει να κάνει. Του/της εξηγείτε πού πρέπει να ψάξει για οδηγίες και πληροφορίες και του/της μιλάτε για την αναγκαιότητα και τα χαρακτηριστικά ενός καλού βιογραφικού.

Φύλλο Εργασίας 1

Πώς θα φτιάξετε ένα ελκυστικό βιογραφικό σημείωμα;

A. Συζήτηση

Εσείς πώς πιστεύετε ότι πρέπει να είναι ένα καλό βιογραφικό σημείωμα;
Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του;

B. Αναγνωρίζω τις λέξεις και τις αντιστοιχίζω μεταξύ τους⁷.

1. Πληροφόρηση	☐	προηγούμενη εργασία σε ίδια ή παρόμοια θέση ή ειδικότητα
2. Κατάλληλος	☐	ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να γράφεται μια λέξη
3. Συνοπτικός	☐	που συνοδεύει κάτι, που παρουσιάζεται ή στέλνεται μαζί με κάτι άλλο
4. Ορθογραφία	☐	κείμενο με το οποίο δίνονται καλές συστάσεις για ένα πρόσωπο, ειδικότερα επιστολή στην οποία αναφέρονται τα προσόντα και οι ικανότητες υποψηφίου για μια επιστημονική ή επαγγελματική θέση
5. Προϋπηρεσία	☐	σύντομος
6. Συνοδευτικός	☐	η μετάδοση, η απόκτηση ή κατοχή πληροφοριών
7. Συστατική (επιστολή)	☐	σωστός, αυτός που έχει αυτά που χρειάζονται για μια δουλειά

⁷ Βλ. Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής (Τριανταφυλλίδη).

Φύλλο Εργασίας 2

Βιογραφικό Σημείωμα – εμπλουτισμός λεξιλογίου

Εξηγώ τις παρακάτω λέξεις και μετά βρίσκω (εφόσον υπάρχουν): • συνώνυμα, • αντώνυμα και • παράγωγα
πληροφόρηση
δομή
εγρήγορση
εργοδότης
στοιχείο
αληθές
συνοπτικά
κατάλληλη
μονολεκτικό
ελκυστικό
αναφέρω
προμηθεύω
συντάσσω
προσαρμόζω
επικοινωνώ

3.Α Η εργασία στο διαδίκτυο

Επίπεδο	Γ1 - Ικανός χρήστης (Συμβούλιο της Ευρώπης 2008)
Ομάδα στόχος	Ενήλικοι σπουδαστές της ελληνικής από διάφορες χώρες προέλευσης, προχωρημένης ελληνομάθειας
Μέθοδος διδασκαλίας - Θεωρητικό πλαίσιο	Το σχέδιο μαθήματος βασίζεται σε συνδυασμό της επικοινωνιακής (Hymes 1972, Canale & Swain 1980, Μήτσης 2004) και της κειμενοκεντρικής προσέγγισης (Ματσαγγούρας 2004), όπου ενσωματώνονται πρακτικές γραμματισμού με βάση τα κειμενικά είδη (Μητσκοπούλου 2000, Πολίτης 2001, Baynham 2002), αλλά και πρακτικές που αντλούνται από το μοντέλο των πολυγραμματισμών (The New London Group 1996, Kalantzis & Cope 2001, Street 2001, Unsworth 2006, Cope & Kalantzis 2009, Lankshear & Knobel 2011) και του κριτικού γραμματισμού (Shor 1999, Baynham 2002, Κοκκινίδου 2014).
Ενδεικτική διάρκεια	4 διδακτικές ώρες
Θεματική ενότητα	Εργασία
Επικοινωνιακή περίπτωση	Ενημέρωση από το διαδίκτυο και ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων για θέματα εργασίας
Γενικοί διδακτικοί στόχοι / ανάπτυξη γενικών ικανοτήτων	Οι σπουδαστές πρέπει να είναι ικανοί να κατανοούν σε βάθος και κριτικά πληροφορίες σε σχέση με τον επαγγελματικό βίο και να συζητούν γι' αυτές, ανταλλάσσοντας πληροφορίες και απόψεις. Οι σπουδαστές πρέπει να είναι ικανοί • να διαβάζουν ή να ακούν και να κατανοούν κείμενα από το διαδίκτυο με θέμα την εργασία και ιδιαίτερα για ένα σχετικά ειδικευμένο θέμα, όπως οι οδηγίες για τα χαρακτηριστικά και τη σύνταξη ενός βιογραφικού και να συζητούν γι αυτά, παρουσιάζοντας και αντικρούοντας επιχειρήματα, • να διακρίνουν το είδος και τη λειτουργία ενός κειμένου, • να κατανοούν και να αξιοποιούν τη σύμμεξη πολλαπλών και διαπλεκόμενων σημειωτικών πηγών/πόρων των κειμένων για την κατασκευή νοήματος όπως γραπτός λόγος, εικόνες, σύμβολα, λογότυπα, παραγλωσσικά στοιχεία κτλ., • να λειτουργούν ως κριτικοί αναγνώστες σε σχέση με την κοινωνική και πολιτισμική δύναμη που ενέχουν τα ποικίλα είδη κειμένων αναπτύσσοντας επιχειρήματα /θέσεις/αντιθέσεις/απόψεις • να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά του γραπτού από τον προφορικό λόγο και τις διαφορετικές κοινωνικές πρακτικές που συνιστούν. • να συζητούν και να αξιολογούν κείμενα δικά τους ή άλλων.
Ειδικοί διδακτικοί στόχοι/ ανάπτυξη επικοινωνιακών ικανοτήτων	Λεξιλόγιο: Να κατανοούν και να χρησιμοποιούν λεξιλόγιο σχετικό με την αναζήτηση εργασίας και τη σύνταξη βιογραφικού σημειώματος, παράγωγα, συνώνυμα και αντώνυμα. Μορφολογία και σύνταξη: Να γνωρίζουν τη χρήση και τις λειτουργίες της παθητικής σύνταξης σε αντιδιαστολή με την ενεργητική, να γνωρίζουν τη χρήση απρόσωπων εκφράσεων.
Γλωσσικές δεξιότητες	Κατανόηση γραπτού λόγου Ενσωμάτωση δεξιοτήτων: κατανόηση και παραγωγή προφορικού λόγου, παραγωγή γραπτού λόγου
Πηγές/ κείμενα που χρησιμοποιούνται στο μάθημα	α. «Σύνταξη βιογραφικού σημειώματος» (άρθρο με οδηγίες στο διαδίκτυο, πολυτροπικό), ηλ. δ/ση http://www.εργασία.gr/άρθρο-εργασίας?article_id=7&title=Σύνταξη-Βιογραφικού-Σημειώματος (ημερομ. πρόσβασης 11.10.2015) ή http://www.xn--kxadbfi6eq.gr/%CE%AC%CF%81%CE%B8%CF%81%CE%BF-%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82?article_id=7&title=%CE%A3

http://www.εργασία.gr/arthra_cv1.php (ημερομ. πρόσβασης 19.6.2015)

(ημερομ. πρόσβασης 19.6.2015)

β. Randstad Hellas, «Πώς θα φτιάξετε ένα ελκυστικό βιογραφικό σημείωμα» (συνέντευξη στο διαδίκτυο), ηλ. δ/ση

http://www.youtube.com/watch?v=G5V7Z2a_pRw (ημερ. πρόσβασης 18.6.2015)

**Συμπληρωματικές
πηγές:**

Τρόπος εργασίας

Διδακτικά μέσα

Φύλλα εργασίας

Ιστότοπος εύρεσης εργασίας: http://www.εργασία.gr/arthra_cv1.php (ημερομ.

πρόσβασης 19.6.2015), όπου και το παραπάνω κείμενο (α)

συζήτηση με όλη την τάξη, εργασία σε ομάδες

Η/Υ με πρόσβαση στο διαδίκτυο, βιντεοπροβολέας, φύλλα εργασίας

Φύλλο 1: Εκτύπωση κειμένου «Σύνταξη βιογραφικού σημειώματος»,

Φύλλο 2: Κείμενο της οπτικοακουστικής συνέντευξης «Πώς θα φτιάξετε ένα ελκυστικό βιογραφικό σημείωμα» σε γραπτή μορφή (προαιρετικό)

Πορεία μαθήματος

Προβάλλεται στην τάξη ο δικτυακός τόπος http://www.εργασία.gr/arthra_cv1.php και στη συνέχεια το πολυτροπικό κείμενο με τίτλο «Σύνταξη βιογραφικού σημειώματος» (μπορεί να δοθεί και σε εκτύπωση στους σπουδαστές, εφόσον κριθεί απαραίτητο από τον/την διδάσκοντα/ουσα). Έπειτα παροτρύνεται η ολομέλεια της τάξης να αναγνωρίσει τους σημειωτικούς πόρους που αυτό περιέχει για τη δημιουργία νοημάτων.

Ενδεικτικές ερωτήσεις που θα μπορούσαν να βοηθήσουν είναι:

- Τι βλέπουμε στην οθόνη;
- Από τι αποτελείται το κείμενο που βλέπουμε; Υπάρχει μόνο γραπτός λόγος;

Πιθανές απαντήσεις σπουδαστών:

- Πολυτροπικό κείμενο με λεκτικό και οπτικό υλικό
- Πολυτροπικό κείμενο με διαφορετικές γραμματοσειρές, bold (επιτονισμένες) επικεφαλίδες και χρήση πεζών και κεφαλαίων γραμμάτων

- Τι ρόλο παίζει η εικόνα; Βοηθάει το κείμενο; Αν ναι πώς; Τι εκφράζει; (οι σπουδαστές παροτρύνονται να παρατηρήσουν τη φωτογραφία του κειμένου, να κάνουν υποθέσεις για τη σχέση της εικόνας και του κειμένου και να μιλήσουν για τα νοήματα που μπορεί να προβάλλει).

Στο σημείο αυτό μπορούν οι σπουδαστές να εξερευνήσουν και τον υπόλοιπο ιστότοπο και να συζητήσουν τη σχέση των εικόνων και των άλλων στοιχείων (υπερσυνδέσεων, γραμματοσειρών, λογοτύπων κτλ.) με τα κείμενα που περιέχονται σ' αυτόν και τον ρόλο τους στον σχεδιασμό και την κατασκευή νοημάτων.

Πιθανές απαντήσεις σπουδαστών:

Σχέση εικόνας και λεκτικού κειμένου	Νοήματα
▪ Πληροφορίες ▪ Αλληλεπίδραση νοημάτων ▪ Μετάδοση διαφορετικών νοημάτων ▪ Επικύρωση παρόμοιων πληροφοριών	▪ Προβολή συναισθημάτων (αισιοδοξία, βεβαιότητα, αγωνία, προσδοκία, προβληματισμός, αβεβαιότητα κτλ.) ▪ Απεικόνιση της πραγματικότητας (οι νέοι/ες και το πρόβλημα εύρεσης εργασίας)

Στη συνέχεια, διαβάζεται το κείμενο μέσα στην τάξη και όλοι μαζί συζητούμε την κοινωνική λειτουργία του κειμένου.

Ενδεικτικές ερωτήσεις που βοηθούν τη συζήτηση και την αναγνώριση του είδους και της λειτουργίας του κειμένου (δηλ. αν το κείμενο είναι χρηστικό, καθοδηγητικό, πληροφοριακό κτλ.) θα μπορούσαν να είναι:

- Αυτό το κείμενο είναι χρήσιμο; Μας βοηθάει σε κάποιον τομέα της ζωής μας;
- Δίνει οδηγίες;
- Δίνει πληροφορίες;
- Μπορεί να το χρησιμοποιήσει ο καθένας; Για ποιον σκοπό;

Σύγκριση οπτικοακουστικού και έντυπου πολυτροπικού κειμένου - Επισήμανση και διάκριση χαρακτηριστικών του προφορικού και του γραπτού λόγου

Ζητούμε από τους σπουδαστές να βρουν τις πληροφορίες που προβάλλει το κείμενο σε σχέση με τη σύνταξη βιογραφικού και να συγκρίνουν τις πληροφορίες του οπτικοακουστικού κειμένου του προηγούμενου μαθήματος («Πώς θα φτιάξετε ένα ελκυστικό βιογραφικό σημείωμα» –στο σημείο αυτό μπορεί να δοθεί σε γραπτή μορφή το κείμενο της συνέντευξης ή να επαναληφθεί η προβολή της μέσα στην τάξη) και του έντυπου γραπτού κειμένου εντοπίζοντας ομοιότητες και διαφορές στις μορφοσυντακτικές και τις λεξιλογικές επιλογές των συγκεκριμένων κειμένων καθώς και τις διαφορές ύφους που αυτές έχουν ως αποτέλεσμα (π.χ. παθητική σύνταξη και χρήση απρόσωπων εκφράσεων σε γραπτά επίσημα κείμενα κτλ.).

Πιθανές επιλογές σπουδαστών

Προφορική συνέντευξη (Οπτικοακουστικό κείμενο)	Πολυτροπικό έντυπο κείμενο
▪ οικείο ▪ αυθόρμητο ▪ άμεσο ▪ ασυνταξίες ▪ ενεργητική σύνταξη ▪ επανεκκινήσεις ▪ επαναλήψεις	▪ επίσημο ▪ απόμακρο ▪ γραμματική και συντακτική κανονικότητα ▪ παθητική σύνταξη ▪ χρήση απρόσωπης έκφρασης ▪ σύνδεσμοι και επιρρήματα που εξασφαλίζουν τη στενή σύνδεση των νοημάτων ▪ εκφράσεις που δηλώνουν το αναγκαίο ή το συμπέρασμα

Στη συνέχεια, μπορεί να γίνει μια συζήτηση για το ποιο από τα δύο παραπάνω κείμενα είναι κατά τη γνώμη των σπουδαστών πιο αποτελεσματικό, το προφορικό ή το γραπτό και γιατί. Επίσης, μπορεί να συζητηθεί το πότε και σε ποιες περιστάσεις στον τομέα της εργασίας προτιμούμε τον προφορικό λόγο και σε ποιες τον γραπτό, ώστε να ανιχνευθούν οι διαφορετικές κοινωνικές πρακτικές που συνιστούν.

Οι σπουδαστές έπειτα, για την **εμπέδωση** των παραπάνω και έχοντας υπόψη τους και τα δύο κείμενα («Σύνταξη βιογραφικού σημειώματος» και «Πώς να φτιάξετε ένα ελκυστικό βιογραφικό σημείωμα»), χωρίζονται σε 4 ομάδες. Στη συνέχεια ζητείται από τις 2 ομάδες να γράψουν από ένα κείμενο με το θέμα Α (βλ. παρακάτω) σε επίσημο ύφος και από τις άλλες δύο από ένα κείμενο με το θέμα Β, σε ανεπίσημο ύφος για διαφορετικές επικοινωνιακές περιστάσεις συνδυάζοντας τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει (επανασχεδιασμός και επαναδιατύπωση κειμένου σε διαφορετικό πλαίσιο επικοινωνίας).

Τα 2 θέματα μπορούν να είναι:

Θέμα Α

Το θέμα της σύνταξης ενός καλού βιογραφικού σημειώματος ενδιαφέρει τους περισσότερους από μας, αφού αποτελεί απαραίτητο εφόδιο στην αναζήτηση εργασίας. Για τον λόγο αυτό, αφού κάνατε έρευνα στο διαδίκτυο, γράφετε ένα κείμενο σε φοιτητικό περιοδικό ή σε φοιτητική ενημερωτική ιστοσελίδα με θέμα «Πώς να φτιάξω ένα καλό βιογραφικό σημείωμα».

Θέμα Β

Ο φίλος/η φίλη σας ψάχνει για δουλειά. Εσείς επειδή το ξέρετε του/της γράφετε ένα e-mail με συμβουλές για το πώς να φτιάξει ένα καλό βιογραφικό σημείωμα που είναι απαραίτητο για να πετύχει τον στόχο του/της.

Αναθεώρηση κειμένων

- Στη συνέχεια, οι ομάδες ανταλλάσσουν γραπτά μεταξύ τους και οι ομάδες με το κείμενο Α διορθώνουν τα κείμενα των ομάδων με το θέμα Β και το αντίστροφο.
- Οι ομάδες παίρνουν τα κείμενά τους διορθωμένα, βλέπουν και συζητούν τις διορθώσεις τους και ξαναγράφουν τα κείμενά τους αναθεωρημένα.

Τέλος, οι ομάδες παρουσιάζουν τα κείμενά τους στην τάξη.

3.Β Η συνοδευτική επιστολή

Επίπεδο	Γ1 - Ικανός χρήστης (Συμβούλιο της Ευρώπης 2008)
Ομάδα στόχος	Ενήλικοι σπουδαστές της Ελληνικής από διάφορες χώρες προέλευσης, προχωρημένης ελληνομάθειας
Μέθοδος διδασκαλίας - Θεωρητικό πλαίσιο	Το σχέδιο μαθήματος βασίζεται στην επικοινωνιακή προσέγγιση (Hymes 1972, Canale & Swain 1980, Μήτσης 2004) και στην κειμενοκεντρική προσέγγιση (Μητσικοπούλου 2000, Ματσαγγούρας 2004), σε συνδυασμό με πρακτικές που αντλούνται από το μοντέλο των πολυγραμματισμών (The New London Group 1996, Kalantzis & Cope 2001, Street 2001, Cope & Kalantzis 2009, Lankshear & Knobel 2011) και του κριτικού γραμματισμού (Shor 1999, Baynham 2002).
Ενδεικτική διάρκεια	4 διδακτικές ώρες
Θεματική ενότητα	Εργασία
Επικοινωνιακή περίπτωση	Ενημέρωση από το διαδίκτυο και ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων για θέματα εργασίας
Γενικοί διδακτικοί στόχοι / ανάπτυξη γενικών ικανοτήτων	Οι σπουδαστές πρέπει να είναι ικανοί να κατανοούν σε βάθος και κριτικά πληροφορίες σε σχέση με τον επαγγελματικό βίο, να συζητούν γι' αυτές, ανταλλάσσοντας πληροφορίες και απόψεις και να τις χρησιμοποιούν για να παράγουν δικά τους κείμενα. Οι σπουδαστές πρέπει να είναι ικανοί • να διαβάζουν και να κατανοούν κείμενα από το διαδίκτυο με θέμα την εργασία και ιδιαίτερα για ένα σχετικά ειδικό θέμα όπως είναι οι οδηγίες για τη σύνταξη μιας συνοδευτικής επιστολής • να διακρίνουν το είδος, τον τύπο και τη λειτουργία ενός κειμένου • να κατανοούν και να αξιοποιούν και τους άλλους σημειωτικούς πόρους ενός κειμένου (εικόνες, σύμβολα, λογότυπα κτλ.) και να εξάγουν πληροφορίες από αυτούς συνδυάζοντάς τους, • να κατανοούν τη σημασία και τον ρόλο της μορφολογίας και της σύνταξης σε μια επίσημη επιστολή σε σχέση με τον σκοπό της • να εκφράζουν βεβαιότητα, εκτίμηση, ενδιαφέρον, επιθυμία, ευγένεια, σεβασμό, σε επίσημο ύφος • να στέκονται κριτικά απέναντι σε πολυτροπικά κείμενα και να συζητούν γι' αυτά υποστηρίζοντας και αντικρούοντας επιχειρήματα • να παράγουν το δικό τους κείμενο (επίσημη επιστολή).
Ειδικοί διδακτικοί στόχοι/ ανάπτυξη επικοινωνιακών ικανοτήτων	Λεξιλόγιο: Να κατανοούν και να χρησιμοποιούν λεξιλόγιο σχετικό με την αναζήτηση εργασίας και τη σύνταξη βιογραφικού σημειώματος και συνοδευτικής επιστολής, παράγωγα, συνώνυμα και αντώνυμα, καθώς και εκφράσεις ευγένειας. Μορφολογία και σύνταξη: Να γνωρίζουν τη χρήση γλωσσικών στοιχείων και δομών επιπέδου Γ1 ⁸ και ειδικά τη χρήση τύπων ευγενείας, τη χρήση υποτακτικής και προστακτικής ή εναλλακτικά του ενεστώτα για την παροχή συμβουλών ή οδηγιών.
Γλωσσικές δεξιότητες	Κατανόηση γραπτού λόγου Ενσωμάτωση δεξιοτήτων: παραγωγή γραπτού λόγου, κατανόηση και παραγωγή προφορικού λόγου
Πηγές/ κείμενα που χρησιμοποιούνται στο μάθημα	α. «Συνοδευτική επιστολή» (άρθρο στο διαδίκτυο με συμβουλές και οδηγίες για το πώς πρέπει να γραφτεί η επιστολή που θα συνοδεύσει ένα βιογραφικό σημείωμα) ηλ. δ/ση

⁸ Βλ. Αντωνοπούλου κ.ά. 2013: 245 κ.ε. και Καπουρκασιδίου κ.ά. 2014.

http://ttriantis.com/gd/index.php?option=com_content&task=view&id=81&Itemid=200 ημερ. πρόσβασης 15.9.2017

β. «Υπόδειγμα συνοδευτικής επιστολής στα ελληνικά» (κείμενο επιστολής μαζί με επεξηγηματικό κείμενο), ηλ. δ/ση

http://ttriantis.com/gd/images/SampleCoverLetter1_gr.pdf ημερ. πρόσβασης 15.9.2017) και τα δύο κείμενα (α και β) είναι πολυτροπικά

Τρόπος εργασίας
Διαδραστικά μέσα
Φύλλα εργασίας

εργασία σε ομάδες, συζήτηση με όλη την τάξη, ατομική εργασία Η/Υ με πρόσβαση στο διαδίκτυο, βιντεοπροβολέας, φύλλα εργασίας

Φύλλο 1: Εννοιολογικός χάρτης στοιχείων συνοδευτικής επιστολής

Φύλλο 2: Εκτύπωση κειμένου «Συνοδευτική επιστολή»

Φύλλο 3: Εκτύπωση κειμένου «Υπόδειγμα συνοδευτικής επιστολής στα ελληνικά»

Πορεία μαθήματος

Προβάλλεται στην τάξη το κείμενο «Συνοδευτική επιστολή» και στη συνέχεια το υπόδειγμα συνοδευτικής επιστολής (αν θεωρηθεί σκόπιμο δίνονται και εκτυπωμένα). Οι σπουδαστές καλούνται να αναγνωρίσουν το είδος και τις λειτουργίες των δύο νέων πολυτροπικών κειμένων.

Ενδεικτικές ερωτήσεις:

- Τι είδους κείμενα είναι; Είναι χρήσιμα; Μας βοηθάνε σε κάποιον τομέα της ζωής μας;
- Μπορεί να τα χρησιμοποιήσει ο καθένας; Για ποιον σκοπό;
- Δίνουν οδηγίες; Δίνουν πληροφορίες;
- Εκτός από γραπτό κείμενο τι άλλο βλέπουμε; (αναγνώριση σημειωτικών πόρων)
- Τι ρόλο παίζουν τα οπτικά στοιχεία (γραμματοσειρές, σχέδια, εικόνες κτλ.); Ποια είναι η σχέση τους με το γλωσσικό κείμενο; (ειδικά στο 2^ο κείμενο, δηλ. το υπόδειγμα της συνοδευτικής επιστολής, όπου μικρά κείμενα σε πλαίσιο επεξηγούν το κείμενο-υπόδειγμα συνοδευτικής επιστολής)

Στη συνέχεια, παροτρύνονται οι σπουδαστές να διαβάσουν το 1^ο κείμενο («Συνοδευτική επιστολή») και να παρατηρήσουν τις μορφοσυντακτικές επιλογές του, ιδιαίτερα το β' ενικό πρόσωπο και την υποτακτική σε εναλλαγή με την προστακτική. Στη συνέχεια τους ζητάμε να αλλάξουν π.χ. το β' ενικό πρόσωπο της προσφώνησης με το γ' πληθυντικό πρόσωπο καθώς και την υποτακτική με την οριστική ή την προστακτική στο κείμενο που τους δίνεται. Τους ζητάμε τέλος να σκεφτούν τι άλλαξε, πού οφείλεται και ποιος είναι ο ρόλος των μορφοσυντακτικών στοιχείων στην εκάστοτε επικοινωνιακή περίπτωση.

Πιθανές απαντήσεις/διαπιστώσεις των σπουδαστών:

- **Τρόπος:** είναι φιλικό, είναι οικείο, σου μιλάει κατευθείαν, σαν να σε ξέρει, επικοινωνιακό
- **Αιτιολογία:** η χρήση του β' ενικού προσώπου στην προσφώνηση και η χρήση της υποτακτικής
- **Γλωσσικά στοιχεία** σε σχέση με το επίσημο ύφος, το τυπικό ύφος, την εξουσία και την ιδεολογία που ενέχουν τα κείμενα

Έπειτα, οι σπουδαστές καλούνται να διαβάσουν το 2^ο κείμενο (υπόδειγμα συνοδευτικής επιστολής) και να συζητήσουν όλοι μαζί και με τον διδάσκοντα τον τρόπο που παρουσιάζονται και οργανώνονται οι πληροφορίες (τι λέγεται και τι όχι, με ποια σειρά κτλ.) καθώς και τη δομή του κειμένου-υποδείγματος της συνοδευτικής επιστολής με τη βοήθεια των μικρών επεξηγηματικών κειμένων σε πλαίσιο. Στο σημείο αυτό μπορεί να δοθεί το

φύλλο 1 το οποίο είναι ένας εννοιολογικός χάρτης με τα στοιχεία της συνοδευτικής επιστολής που θα χρησιμεύσει ως απεικόνιση της δομής της και των στοιχείων που την απαρτίζουν.

Στη συνέχεια, σχολιάζονται οι λεξικογραμματικές επιλογές του κειμένου: οι σπουδαστές ενθαρρύνονται να βρουν στο κείμενο της επιστολής λέξεις ή φράσεις που δείχνουν: βεβαιότητα, επιθυμία, ευγένεια, ενδιαφέρον, αυτοπεποίθηση. Γιατί πρέπει να υπάρχουν τα στοιχεία αυτά στη συνοδευτική επιστολή;

Ενδεικτικές επιλογές:

*Οι γνώσεις μου ... θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμες για τη συγκεκριμένη θέση
Θα επιθυμούσα να μου δινόταν η ευκαιρία να εργαστώ στην εταιρεία σας...
Ευχαριστώ εκ των προτέρων για τον χρόνο σας
Με ενδιαφέρει ο κλάδος ο οποίος θεωρώ ότι είναι ένα χώρο με προοπτικές εξέλιξης
...η οποία όπως γνωρίζω προωθεί νέους δραστήριους και δημιουργικούς...
Μπορείτε να επικοινωνείτε μαζί μου...
Βρίσκομαι στη διάθεσή σας για προσωπική συνέντευξη ... με εκτίμηση...*

Επίσης, οι σπουδαστές ενθαρρύνονται να προσέξουν τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται το λεξιλόγιο και τα μορφοσυντακτικά στοιχεία στα κείμενα των συνοδευτικών επιστολών, δηλ. οι εκφράσεις ευγένειας, επιθυμίας κτλ., ώστε να κατανοήσουν τις επικοινωνιακές και κοινωνικές διαστάσεις που αυτά προσδίδουν στα κείμενα.

Ενδεικτικές επιλογές/διαπιστώσεις σπουδαστών

- Χρήση επίσημου λεξιλογίου: *εκ των προτέρων, εσωκλείω* κτλ.
- Χρήση δυνητικής έγκλισης (*θα +* παρατατικός ως έκφραση επιθυμίας και ευγένειας): *θα επιθυμούσα, θα ήταν χρήσιμες...*
- Χρήση υποτακτικής (έκφραση επιθυμίας): *...να μου δινόταν η ευκαιρία να εργαστώ...*
- Χρήση συνδετικών στοιχείων (συνοχή κειμένου): *επίσης, διότι* κτλ.

Έπειτα, γίνεται συζήτηση στην τάξη γύρω από τα παρακάτω ερωτήματα με σκοπό τη διερεύνηση των ρητών ή υπόρρητων ιδεολογιών των κειμένων (κριτική προσέγγιση).

Ενδεικτικές ερωτήσεις που βοηθούν τη συζήτηση:

- Ποια κοινωνική κατάσταση καταγράφουν τα κείμενα, υπάρχουν κάποια πράγματα που δεν λέγονται;
- Σε ποιους απευθύνονται κατά τη γνώμη σας;
- Η γνώση ή η άγνοια της συγκεκριμένης κοινωνικά αποδεκτής πρακτικής, δηλαδή της σύνταξης του βιογραφικού και της συνοδευτικής επιστολής για την εύρεση εργασίας αποκλείει κάποιους ανθρώπους από την ισότιμη πρόσβασή τους στον εργασιακό χώρο;

Τέλος, σύμφωνα με το κείμενο οδηγίων για τη σύνταξη συνοδευτικής επιστολής (κείμενο α), το υπόδειγμα της επιστολής που αναλύθηκε στην τάξη (κείμενο β) και τον εννοιολογικό χάρτη που δόθηκε ως αναφορά (φύλλο 1) οι σπουδαστές καλούνται να συντάξουν σε επίσημο ύφος μια συνοδευτική επιστολή για το βιογραφικό τους σε σχέση με κάποια θέση εργασίας είτε σε σχέση με υποτροφία ή μεταπτυχιακές σπουδές που τους ενδιαφέρουν. Αυτό μπορεί να γίνει ως ατομική εργασία στο σπίτι με σκοπό την **εμπέδωση** όλων των παραπάνω.

Φύλλο Εργασίας 1

Εννοιολογικός χάρτης στοιχείων συνοδευτικής επιστολής βιογραφικού

4. Συντάσσω το βιογραφικό μου σημείωμα

Επίπεδο	Γ1 - Ικανός χρήστης (Συμβούλιο της Ευρώπης 2008)
Ομάδα στόχος	Ενήλικοι σπουδαστές της ελληνικής από διάφορες χώρες προέλευσης, προχωρημένης ελληνομάθειας
Μέθοδος διδασκαλίας - Θεωρητικό πλαίσιο	Το σχέδιο μαθήματος βασίζεται σε συνδυασμό της επικοινωνιακής (Hymes 1972, Canale & Swain 1980, Μήτσης 2004) και της κειμενοκεντρικής προσέγγισης (Μητσικοπούλου 2000, Ματσαγγούρας 2004) με ενσωμάτωση πρακτικών κριτικού γραμματισμού (Baynham 2002).
Ενδεικτική διάρκεια	2 διδακτικές ώρες
Θεματική ενότητα	Εργασία
Επικοινωνιακή κατάσταση	Ενημέρωση από το διαδίκτυο και ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων για θέματα εργασίας
Γενικοί διδακτικοί στόχοι / ανάπτυξη γενικών ικανοτήτων	Οι σπουδαστές πρέπει να είναι ικανοί να κατανοούν σε βάθος και κριτικά πληροφορίες σε σχέση με τον επαγγελματικό βίο, να συζητούν γι' αυτές, ανταλλάσσοντας πληροφορίες και απόψεις και να παράγουν δικά τους κείμενα σύμφωνα με συγκεκριμένες οδηγίες. Οι σπουδαστές πρέπει να είναι ικανοί • να διαβάζουν και να κατανοούν πολυτροπικά κείμενα από το διαδίκτυο με θέμα την εργασία και ιδιαίτερα για ένα σχετικά ειδικευμένο θέμα όπως οι οδηγίες για τη σύνταξη ενός βιογραφικού, να συζητούν και να παρουσιάζουν τις απόψεις τους, να υποστηρίζουν ή να αντικρούουν επιχειρήματα, • να αξιοποιούν πληροφορίες και οδηγίες από το διαδίκτυο για να παραγάγουν το δικό τους κείμενο, • να συζητούν και να αξιολογούν κείμενα δικά τους ή άλλων.
Ειδικοί διδακτικοί στόχοι/ ανάπτυξη επικοινωνιακών ικανοτήτων	Λεξιλόγιο: Να κατανοούν και να χρησιμοποιούν λεξιλόγιο σχετικό με την αναζήτηση εργασίας και τη σύνταξη βιογραφικού σημειώματος, παράγωγα, συνώνυμα και αντώνυμα. Μορφολογία και σύνταξη: Να κατανοούν και να χρησιμοποιούν γλωσσικά στοιχεία και δομές επιπέδου Γ1⁹.
Γλωσσικές δεξιότητες	Παραγωγή γραπτού λόγου Ενσωμάτωση δεξιοτήτων: Κατανόηση γραπτού λόγου, παραγωγή και κατανόηση προφορικού λόγου
Πηγές/ κείμενα που χρησιμοποιούνται στο μάθημα	α. «CV -Έγγραφο» (Europass Βιογραφικό Σημείωμα, φόρμα βιογραφικού), ηλ. δ/ση http://europass.cedefop.europa.eu/el/documents/curriculum-vitae/templates-instructions (ημερ. πρόσβασης 20.6.2015) β. «CV -Οδηγίες pdf» στην ίδια διεύθυνση (δηλ. http://europass.cedefop.europa.eu/el/documents/curriculum-vitae/templates-instructions) ή «Οδηγίες για τη συμπλήρωση του Βιογραφικού Σημειώματος Europass», ηλ. δ/ση http://europass.cedefop.europa.eu/sites/default/files/europass_cv_instructions_el.pdf (ημερ. πρόσβασης 19.7.2017)
Συμπληρωματικές πηγές:	Ιστότοπος Europass http://europass.cedefop.europa.eu (ημερ. πρόσβασης 20.6.2015)
Τρόπος εργασίας	συζήτηση με όλη την τάξη, ατομική εργασία
Διδακτικά μέσα	Η/Υ με πρόσβαση στο διαδίκτυο, βιντεοπροβολέας, φύλλα εργασίας

⁹ Βλ. Αντωνοπούλου κ.ά. 2013: 245 κ.ε. και Καπουρκατσίδου κ.ά. 2014.

Φύλλα εργασίας

Φύλλο 1: Εκτύπωση κειμένου «Eurorpass Βιογραφικό Σημείωμα»

Φύλλο 2: Εκτύπωση κειμένου «Οδηγίες για τη συμπλήρωση του Βιογραφικού Σημειώματος Eurorpass»

Πορεία μαθήματος

Ως **εισαγωγή** στο θέμα προβάλλεται στην τάξη ο ιστότοπος του Eurorpass και γίνεται συζήτηση γι' αυτό στην ολομέλεια της τάξης.

Ενδεικτικές ερωτήσεις που θα μπορούσαν να βοηθήσουν τη συζήτηση είναι:

- Ξέρετε τι είναι το Eurorpass; (Αν οι σπουδαστές το γνωρίζουν, τότε ρωτούμε από πού το έμαθαν, αν όχι, θα πρέπει να δοθούν κάποιες πληροφορίες από τον διδάσκοντα οι οποίες μπορούν να βρεθούν στην ομώνυμη ιστοσελίδα).
- Από πού το μάθατε;
- Γιατί πιστεύετε ότι δημιουργήθηκε το Eurorpass; Το χρησιμοποιούμε μόνο για εύρεση εργασίας; (εδώ καλό είναι να επισημανθεί η χρήση του βιογραφικού και για άλλους λόγους, όπως για να γίνει δεκτός κάποιος για μεταπτυχιακές σπουδές ή για να ζητήσει υποτροφία κτλ.).
- Εξυπηρετεί περισσότερο τα συμφέροντα ορισμένων κοινωνικών ομάδων έναντι άλλων;
- Είναι γνωστό στη χώρα σας; Το χρησιμοποιείτε εσείς ή οι γνωστοί σας και για ποιο λόγο; Για σπουδές ή για δουλειά;
- Πιστεύετε ότι αν χρησιμοποιήσετε τη φόρμα βιογραφικού που προτείνει για να φτιάξετε το δικό σας βιογραφικό, θα έχετε κάποιο πλεονέκτημα έναντι αυτών που δεν το χρησιμοποιούν; Γιατί;

Σύνταξη βιογραφικού σημειώματος

Ακολούθως, προβάλλεται, αν υπάρχει δυνατότητα, η φόρμα του βιογραφικού σημειώματος Eurorpass και δίνεται και σε εκτύπωση (φύλλο 1). Αν κριθεί σκόπιμο δίνεται και εκτύπωση των οδηγιών συμπλήρωσής του (φύλλο 2) και σε συνδυασμό με το υλικό που έχει συγκεντρωθεί κατά την εξέλιξη των μαθημάτων, όλοι συντάσσουν στην τάξη το βιογραφικό τους σημείωμα σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Eurorpass. Κατά τη διαδικασία αυτή λύνονται απορίες και δίνονται παραδείγματα από τον διδάσκοντα. Η εργασία μπορεί να ολοκληρωθεί και στο σπίτι, αν δεν επαρκεί ο χρόνος στην τάξη, ενώ οι αναθεωρήσεις και οι διορθώσεις των κειμένων γίνονται μεταξύ των σπουδαστών και του διδάσκοντα.

Στη συνέχεια μπορεί να γίνει συζήτηση στην τάξη:

- για τα προβλήματα που συναντούν οι σπουδαστές κατά τη σύνταξη του βιογραφικού τους,
- για το αν πιστεύουν οι ίδιοι ότι επιτυγχάνουν να συντάξουν ένα σωστό βιογραφικό και σε ποιο βαθμό (εδώ οι σπουδαστές αξιολογούν οι ίδιοι την προσπάθειά τους).

Αναστοχασμός της διαδικασίας

Τέλος, γίνεται συζήτηση για τη χρησιμότητα της σειράς μαθημάτων με θέμα το βιογραφικό σημείωμα κατά την οποία οι σπουδαστές εκθέτουν τις απόψεις τους για τον τρόπο προσέγγισης του θέματος, έτσι ώστε να υπάρξει αναστοχασμός και να παρασχεθεί ανατροφοδότηση για όλη τη διαδικασία.

Βιβλιογραφία

- Αντωνοπούλου, Ν., Βογιατζίδου, Σ., & Τσαγγαλίδης, Α. 2013. *Πιστοποίηση Επάρκειας της Ελληνομάθειας. Νέο Αναλυτικό Εξεταστικό Πρόγραμμα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Baynham, M. 2002. *Πρακτικές γραμματισμού*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Byram M., Gribkova B. & Starkey H. 2002. *Developing the Intercultural Dimension in Language Teaching. A Practical Introduction for Teachers*. Language Policy Division, Directorate of School, Out-of-School and Higher Education (DGIV), Council of Europe, Strassbourg. Στο http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Guide_dimintercult_EN.pdf (ημερ. πρόσβασης 18.9.2015)
- Canale, M. & Swain, M. 1980. «Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing». *Applied Linguistics*, 1, (1980). 1-47.
- Cope B. & Kalantzis, M. 2009. "Multiliteracies": New Literacies, New Learning". *Pedagogies: An International Journal*, 4: 164-195.
- Council of Europe 2001. *The Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment* (CEFR). Cambridge University Press, www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_EN.pdf (ημερ. πρόσβασης 7.9.2014)
- Hymes, D.H. 1972. On Communicative Competence. In J.B. Pride and J. Holmes (eds), *Sociolinguistics*. Selected Readings. Harmondsworth: Penguin.
- Kalantzis, M. & Cope, B. 2001. Πολυγραμματισμοί. Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, http://www.greek-language.gr/greekLang/studies/guide/thema_e2/index.html (ημερ. πρόσβασης 16.9.2015)
- Kalantzis, M. & Cope B. 2008. 'Language Education and Multiliteracies'. Στο Stephen May and Nancy H. Hornberger (Eds), *Encyclopedia of Language and Education*, Vol. 1, Springer, 2008, pp.195-211.
- Καπουρκατοΐδου, Μ., Γαβριηλίδου Γ. & Αλεξανδρή Κ. 2014. *Syllabus Γ1*, ΣΝΕΓ ΑΠΘ, <http://smg.web.auth.gr/wordpress/smg.web.auth.gr/httpdocs/wordpress/wp-content/uploads/2011/12/Syllabus-G1.doc> (ημερ. πρόσβασης 30.12.2014).
- Κοκκινίδου, Μ. 2014. Προσέγγιση του προφορικού και του γραπτού λόγου μέσα από κείμενα ειδησεογραφίας: εισαγωγή στοιχείων κριτικού γραμματισμού στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας σε ενήλικες. Στο Γρίβα, Ε., Κουτσογιάννης, Δ., Ντίνας, Κ., Στάμου, Α., Χατζηπαναγιωτίδη, Ά. & Χατζησαββίδης, Σ. (επιμ.) 2014. *Πρακτικά Πανελλήνιου Συνεδρίου «Ο Κριτικός Γραμματισμός στη σχολική πράξη»*, http://www.nured.uowm.gr/drama/Eisegeseis_files/%CE%9A%CE%BF%CE%BA%CE%BA%CE%B9%CE%BD%CE%B9%CC%81%CE%B4%CE%BF%CF%85.pdf (ημερ. πρόσβασης 26.9.2015)
- Κουτσογιάννης, Δ. 2011. Λόγοι, μακροκείμενα και στρατηγικές κατά την αναπλαισίωση της πολυτροπικότητας στα διδακτικά εγχειρίδια νεοελληνικής γλώσσας του Γυμνασίου. Στο Πουρκός, Μ. & Κατσαρού, Ελ. (επιμ.). *Βίωμα, μεταφορά και πολυτροπικότητα: εφαρμογές στην επικοινωνία, την εκπαίδευση, τη μάθηση και τη γνώση*, Θεσσαλονίκη: Νησίδες, σσ. 550-574.
- Lankshear, C. & Knobel, M. 2011. *New Literacies: Everyday Practices and Social Learning*. Open University Press.
- Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής (Τριανταφυλλίδη) 1998. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών ΑΠΘ. Πύλη για την ελληνική γλώσσα, ηλ. διεύθυνση http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html (ημερομ. πρόσβασης 9.10.2015)
- Ματσαγγούρας, Η. Γ. 2004. *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου ή αφοῦ σκέφτονται γιατί δεν γράφουν;* Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Μήτσης, Ν., 2004. *Η διδασκαλία της γλώσσας υπό το πρίσμα της επικοινωνιακής προσέγγισης. Εισαγωγή στη θεωρία και τις τεχνικές του επικοινωνιακού μοντέλου*. Αθήνα: Gutenberg.

- Μητσκοπούλου, Β. 2000. Κείμενο και κειμενικό είδος. Πύλη για την Ελληνική γλώσσα, ηλ. διεύθυνση http://www.greek-language.gr/greekLang/studies/discourse/1_2/index.html (ημερ. πρόσβασης 4.5.2014)
- Ντίνας, Κ. 2004. Γραμματισμός - Πολυγραμματισμοί και διαπολιτισμική γλωσσική διδασκαλία. Στο Γεωργιάννης Π. (επιμ.) *Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο*. Πάτρα: Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, σσ. 193-206.
- Πολίτης, Π. 2001. «Προφορικός και γραπτός λόγος». *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός*. Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, ηλ. διεύθυνση http://www.greek-language.gr/greekLang/studies/guide/thema_a10/index.html (ημερομ. πρόσβασης 18.6.2015).
- Shor, I. 1999. "What is Critical Literacy?" *The Journal of Pedagogy, Pluralism and Practice*, Vol I, 4, ηλ. διεύθυνση <http://digitalcommons.lesley.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1052&context=jppp> (ημερ. πρόσβασης 24.9.2017)
- Street, V. B. 2001. *Literacy and Development: Ethnographic Perspectives* (Eds.). London and New York: Routledge pp 7-10.
- Συμβούλιο της Ευρώπης 2008. *Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις γλώσσες: εκμάθηση, διδασκαλία, αξιολόγηση (ΚΕΠΑ)*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- The New London Group (Cazden, Courtney, Bill Cope, Mary Kalantzis et al.) 1996. 'A Pedagogy of Multiliteracies: Designing Social Futures', *Harvard Educational Review*, Vol.66, No.1, Spring 1996, pp. 60-92.
- Unsworth, L. 2006. "Towards a metalanguage for multiliteracies education: Describing the meaning-making resources of language-image interaction". *English Teaching: Practice and Critique*, Vol.5, 1, 55-76.
- Φίστα, Γ. 2014. *Σχεδιασμός γλωσσικού μαθήματος: «αναγνώριση ταυτότητας»*. Υποενότητα: «Βιογραφικό Σημείωμα και Συνοδευτική Επιστολή». Επίπεδο Γ1. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Χαραλαμπίδης, Α. 1999. «Η στροφή προς την επικοινωνιακή προσέγγιση για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση», *Γλωσσικός Υπολογιστής*, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, τ. 1, ηλ. διεύθυνση <http://www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko1st/articles/charalabopoulos/1.htm> (ημερ. πρόσβασης 25.4.2014)
- Χοντολίδου, Ε. 1999. «Εισαγωγή στην έννοια της πολυτροπικότητας». *Γλωσσικός Υπολογιστής*, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, τ. 1, ηλ. διεύθυνση <http://www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko1st/thematikes/print/3/> (ημερ. πρόσβασης 10.10.2015)